

UČEBNÍ ÚLOHY

Tereza Češková

UČEBNÍ ÚLOHA JE...

... to jediné, o co v učitelství jde 😊.

Proč? Jaká je funkce úloh ve výuce?

Podstata vyučování spočívá v předkládání malých útržků obsahu žákům tak, aby se s nimi dokázali kognitivně (nebo emočně) vypořádat.

A jediný způsob, jak je předkládat, jsou učební úlohy.

UČEBNÍ ÚLOHA

- „Každá pedagogická situace, která se vytváří proto, aby zajistila u žáků dosažení určitého učebního cíle“ (Průcha, Walterová, & Mareš, 2013, s. 325).
- Otázka či podnět vyvolávající učební činnost.
- Jaké typy učebních úloh žákům ve škole učitel zadává, takové typy žákovských přístupů k učení u nich buduje. (Ramsden, 1984)

VYPIŠTE UČEBNÍ ÚLOHY Z UKÁZEK

Půdy

VI_E2 05:44-
7:36

Povrch ČR

VI_A1 10:45-
11:36

Hospodářství v ČR

VI_D1 0:23-1:45, 6:27-
11:02

VÝUKOVÉ CÍLE

„Cílem školního vzdělávání rozumíme zamýšlený a očekávaný výsledek výchovně-vzdělávací práce, k němuž učitel v součinnosti s žáky směřuje“ (Nelešovská & Spáčilová, 2005, s. 43)

- jednoznačné
- konzistentní (z nižších lze vyvodit vyšší a naopak)
- přiměřené
- kontrolovatelné

VÝUKOVÉ CÍLE

- kognitivní
- afektivní - zaměřena na zájmy, pozornost, estetické cítění, morální a jiné postoje, pocity, názory a hodnoty (taxonomie – Krathwohl, 1964)
- psychomotorické - psychomotorické dovednosti, které se týkají smyslového vnímání, pohybů a vzájemné koordinace vjemů s pohyby atd. (Simpson, 1972)

- návaznost na ŠVP, rozvoj klíčových kompetencí

NEVYUČOVAT INTUITIVNĚ, musíme vědět, co chceme naučit, proč, jak a co a jak navazuje!

TAXONOMIE VÝUKOVÝCH CÍLŮ

Kognitivní (Bloom, 1956)	Kognitivní (Anderson & Krathwohl, 2001)	Afektivní (Krathwohl, Bloom, & Masia, 1964)	Psychomotorické (Simpson, 1972)
Hodnotové posuzování	Tvořit	Integrace hodnot v charakteru	Vytváření nových dovedností
Syntéza	Hodnotit	Integrovaní hodnot (organizace)	Přizpůsobování
Analýza	Analyzovat	Oceňování hodnoty	Automatizace složité dovednosti
Aplikace	Aplikovat	Reagování	Automatizace jednoduché dovednosti
Porozumění	Porozumět/chápat	Přijímání (vnímavost)	Řízené odezvy
Zapamatování	Zapamatovat	-	Zaměřenost
-	-	-	Vnímání

TAXONOMIE KOGNITIVNÍCH CÍLŮ (BLOOM, 1956) REVIDOVÁNO ANDERSONEM & KRATHWOHEM (2001)

DIMENZE KOGNITIVNÍHO PROCESU						
ZNALOSTNÍ DIMENZE	1. Zapamatovat	2. Rozumět	3. Aplikovat	4. Analyzovat	5. Hodnotit	6. Tvořit
A. Znalost faktů (faktuální znalost)						
B. Konceptuální znalost						
C. Procedurální znalost						
D. Metakognitivní znalost						

Cílová kategorie (úroveň osvojení)	Typická slovesa k vymezení cílů	Popis
1. Zapamatovat – termíny a fakta, jejich klasifikace a kategorizace	definovat, identifikovat, vytvořit seznam, vyjmenovat, opakovat, vzpomenout si, rozpoznat, zapsat, spojit, zopakovat, podtrhnout, zvýraznit	- Ž reprodukuje znalosti
2. Rozumět – překlad z jednoho jazyka do druhého, převod z jedné formy komunikace do druhé, jednoduchá interpretace, extrapolace (vysvětlení)	vybrat, uvést příklad, předvést, popsat, určit, rozlišovat, vysvětlit, vyjádřit, říci vlastními slovy, vybrat, přeformulovat, sdělit, přeložit, simulovat, vypočítat, zkontrolovat, změřit	- Ž vlastními slovy nebo jinými prostředky vyjádří dříve naučené obsahy
3. Aplikovat – použití abstrakcí a zobecnění (teorie, zákony, principy, pravidla, metody, techniky, postupy, obecné myšlenky v konkrétních situacích)	aplikovat, demonstrovat, interpretovat údaje, načrtnout, zobecnit, uvést vztah mezi, plánovat, použít, prokázat, registrovat, řešit, vyzkoušet, rozlišit, připravit, zaznamenat	- Ž použije dříve naučené v nové situaci
4. Analyzovat – rozbor komplexní informace (systému, procesu) na prvky a části, stanovení hierarchie prvku, princip jejich organizace, vztahů a interakce mezi prvky	analyzovat, provést rozbor, najít vztah, porovnat, shrnout, dát do souvislostí, seřadit do logických posloupností, identifikovat příčiny a následky, kategorizovat, diskutovat, klasifikovat, kombinovat, odhadnout, odvodit, zpochybnit, vyřešit, diagnostikovat	- Ž rozdělí složitější jev na části, popř. vysvětlí, jak je něco uspořádáno a proč
5. Hodnotit – posouzení materiálů, podkladů, metod a technik z hlediska účelu podle kritérií, která jsou dána nebo která si žák sám navrhne	kritizovat, obhájit, ocenit, posoudit, podpořit názory, oponovat, prověřit srovnat s normou, vybrat, uvést klady a zápory, zdůvodnit, zhodnotit	- Ž posoudí hodnotu a zdůvodní své stanovisko
6. Tvořit – složení prvků a jejich částí do předtím neexistujícího celku	upravit, organizovat, formulovat, reorganizovat, složit, navrhnout, spravovat, řídit, vytvořit systém, zrekonstruovat, předpovědět, navrhnout	- Ž skládá nové uspořádáním (pojmu a principů)

POSUŽTE ÚLOHY Z UKÁZKY
PODLE
REV. BLOOMOVY TAXONOMIE

ZADÁNÍ UČEBNÍ ÚLOHY

- záleží na **cíli** a **fázi** hodiny – odlišné funkce
- Úlohy vyzývají žáka k aktivní činnosti.
- Úlohy vycházejí z oboru a směřují k cíli učení.
- Úlohy zakládají edukativní situaci a podmiňují její formu, organizaci a průběh (Slavík, Dytrtová a Fulková, 2010, s. 3).
- ideální poměr úloh vyšší kognitivní náročnosti **25–30 %** (Gall et al., 1978; Mullis et al., 2009)

VYMYSLTE ZADÁNÍ 6 UČEBNÍCH ÚLOH

(PRO KAŽDOU ÚROVEŇ JEDNU)

- Téma: Česká republika (úvodní hodina)
- dle RVP ZV: 2. období, vzd. oblast Člověk a jeho svět
- struktura: Cíl, přesné zadání, pomůcky

Očekávané výstupy – 2. období: žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

